

ІСТОРІЯ КІННОЗАВОДСТВА

УДК 636.1.082

ІСТОРІЯ КИЇВСЬКОГО ІПОДРОМУ

**А.В. Буренко, начальник виробничого відділу
КП «Київський іподром»**

У статті описана історія Київського іподрому від Імператорського наказу 1867 року, який вважається роком заснування підприємства, до теперішнього часу. Викладені основні події, які відіграли важливу роль для іподрому. Відзначені найвідоміші рисаки-рекордисти та видатні майстри з тренінгу рисаків.

Іподром, біговий круг, традиційні призи, жвавість, рекордист, орловський рисак, російський рисак

Літопис Київського іподрому починається з Імператорського Наказу «**1867 год. 837-44203. Феврала 5. Именной, объявленный Сенату Главноуправляющим Государственным Коннозаводством об учреждении Киевского Общества испытания лошадей**». Для території іподрому міська Рада виділила землю (16,5 десятин) по Старо-Житомирській дорозі, за Тюремним замком на Лук'янівці. На жаль документаційних відомостей не залишилось, тільки звіти про біга та скачки в офіційному журналі Державного кіннозаводства.

Відомо, що перший заїзд відбувся 10 серпня 1867 року – Приз «Общества» для коней різного віку, 100 рублів. Вага екіпажу та наїзника довільна (екіпаж повинен бути чотириколісним, але бігові дροжки не допускаються). Дистанція 3 версти (3201 м). Переможцем став гнідий жеребець Петушок 2-й, М.М. Попова.

Згідно Статуту випробувань дистанція мала назву «шість кінців за один», тобто 3 версти. Потім обов'язкова перебіжка на таку ж або коротшу дистанцію для виявлення істинного переможця, ніби 2-й гіт в наші часи. Коли результати були спірні, коней запускали втретє. А коли був «мертвий гіт» – четвертий раз. Змагались зазвичай два коня. Їхній вік повинен бути не менше чотирьох. Так виглядали випробування в ті часи.

Після затухання діяльності «Общества испытаний лошадей» в 1879 році, виникає «Киевское общество охотников конского бега», яке було засноване в 1885 році. В цьому проміжку часу біга

проводились взимку по замерзлому Дніпру, а влітку на іподромі, який прийшов у занепад.

В 1885 році іподром розмістився на Печерську, на вулиці Еспланадній (тепер Суворова, 5). Бувша територія Київського військового округу.

Засновником нового «Общества» став кіннозаводчик Аркадій Іванович Паншин, його соратником був Євгеній Константинович Кобець. Почесним Президентом був обраний Князь Микола Васильович Репнін – Київський Губернський Предводитель Дворянства. Перші біга на Печерському іподромі відбулися 25 серпня 1885 року.

В 1889 році на іподромі почав функціонувати тоталізатор, який добре вплинув на систему випробувань коней, залучив глядача, забезпечив фінансову підтримку рисистого кіннозаводства.

В 1890 році в Києві було відкрито «Скаковое общество». Президентом обрали барона Георгія Георгієвича Врангеля. Іподром «Скакове поле» був розташований біля Пушкінського парку, який знаходився на Брест-Литовському проспекті. Одночасно з скаковими випробуваннями, у вересні, провели виставку та аукціонний продаж коней, переважно верхового та шорного сорту. Виставка проходила на верхньому майданчику, біля пам'ятника Князю Володимирі. Там же було спеціально побудовано приміщення для коней і прислуги.

В квітні 1910 року на Скаковому полі здійснював свої перші польоти С.І. Уточкін (він же демонстрував свою майстерність і над Печерським іподромом). В травні того ж року відбувся перший в Росії політ авіаконструктора О.С. Кудашова на літаку власної конструкції.

Пізніше, на місці іподрому Скакове поле в 1927-1928 роках були побудовані приміщення кіностудії Художніх фільмів, тепер кіностудія художніх фільмів ім. О.П. Довженко. Тут же здійснював польоти на аеростаті і стрибки з парашутом М.Д. Древницький.

Вперше після Великої вітчизняної війни, в 1947 році були проведені випробування коней верхових порід вже на Печерському іподромі. Підготовка коней до випробувань проходила під керуванням високо кваліфікаційного тренера М.Г. Лакса. Останній скаковий сезон там пройшов у 1953 році, у зв'язку із різномірністю поголів'я та обмеженою кількістю конемісць. Після тривалої перерви, скаковий сезон проходив в Києві у 1970 році. Більше скачок не було. Видатних коней та рекордистів не виявлено у

зв'язку зі станом скакової доріжки, яка не дозволила виявити високу роботоздатність.

Коли було створено «Киевское общество охотников конского бега», почались систематичні випробування племінних коней.

В дореволюційний час діяльність Київського іподрому не була пов'язана із покращенням господарсько-корисних показників селянських коней, а мала, в основному, комерційно-спортивний напрямок.

Краща жвавість на Київському іподромі в цей період була показана в 1914 році одним із кращих жеребців того часу Чебуреком (Чародей – Буря) під керуванням наїзника І. Хмельського 2.15,5 на 1600 м і 4.46,4 на 3200 м.

Цегляна трибуна була побудована в 1915 році. До цього часу на іподромі була розташована невеличка дерев'яна трибуна. В 1939 році вона була відновлена і збереглась до 1958 року.

Після перерви у воєнний час, в 1945 році Київський іподром відновив виробничу діяльність. Було встановлено 5 місцевих рекордів. В тому числі 3 рекорди окремо на свідоцтво жвавості, встановлені жеребцем Васильком (Алойша – Венгерка) Лавровського кінного заводу під керуванням наїзника М.Д. Стасенко: 1600м – 2.12,7; 2400м – 3.26; 3200м – 4.44,7. Тим самим Васильок побив рекорд Чебурака, який протримався 31 рік.

В 1946 році були проведені ремонтні роботи і в 1947 році іподром став проводити цілорічний сезон випробувань. В цьому році було встановлено 9 місцевих рекордів, не дивлячись на недорозвинений, не достатньо підготовлений молодняк.

В 1950 році гніда кобила Алая Роза 1946 р.н. (Надір – Майская Роза) колгоспу ім. Леніна Синельниківського району Дніпропетровської області в руках майстра-наїзника Г.Я. Ажажі виграла в Москві «Колгоспний приз» для коней 4-х річного віку зі жвавістю 2.13,0, встановила 9 місцевих та 2 Всесоюзних рекорди для коней, народжених в колгоспах: на 2400 м – 3.23,1, на 3200 м – 4.34,7.

В 1951 році жеребець Фриз (Хозяїн – Фурія) в руках В.Татарінова встановив новий рекорд іподрому – 2.12,6, побив рекорд Василька.

Першим конем, який перейшов рубіж жвавості 2.10 на Київському іподромі був гастролер з Московського іподрому жеребець Гонний (Гонец – Лава) Олександрівського кінного заводу в руках майстра-наїзника М. Калали. Жвавість Гонного 2.09,7. Цей рекорд довго не протримався і був покращений класною

дїбрївською кобилою Перепьолкою (Пласт – Пройдоха) 1950 р.н. під керуванням чудового майстра-наїзника Г.Я.Ажажі до 2.07,0. Це був абсолютний рекорд Київського іподрому в 1951 році. Перепьолка встановила 27 рекордів іподрому.

В 1953 році була встановлена рекордна кількість місцевих рекордів – 61, із них 15 встановила Перепьолка і 8 – Верность.

Прекрасну жвавїсть для орловських кобил 3-х річного віку показала дїбрївська гніда Приданниця (Пїлот – Румба) 1952 р.н. – 2.12,3. Вона стала матір'ю феноменального іподромного бїйця і плїдника Пїона 2.00,1Р. Приданниця встановила 8 рекордів іподрому. Її наїзником також був Г.Я. Ажажа. В 1958 р. Приданниця була удостоєна звання чемпіонки породи серед кобил в Києві, а в 1963 р. на ВДНГ СРСР в Москві отримала атестат I ступеню.

В 1953 році в руках майстра-наїзника В.М. Бабутїна вихованка Локїтського кїнного заводу ворона кобила Верность (Взрив – Пиль), встановила 2 Всесоюзних рекорди 3-х років на дистанцію 2400 м – 3.20,3. Цей рекорд був побитий також локїтською кобилою Грезєю (Реприз – Гїпюрова) 29 років потому на Московському іподромі – 3.13,7 (4 Всесоюзних рекорди).

В травні 1960 р., після розїграшу весняних призів, Київський іподром тимчасово припинив свою роботу. В цьому ж році було розпочато будівництво нового Центрального іподрому України на Теремках. Новий іподром розпочав роботу в серпні 1966 року.

До відкриття Центрального Іподрому України були приурочені XII Всесоюзні змагання кїннотників колгоспів, радгоспів та кїнних заводів, в яких брали участь всі республіки Радянського Союзу. В наступні роки Київський іподром ще 4 рази був ареною такого форуму радянських кїннотників: в 1969р., 1981, 1985 і 1988 рр. В 1985 р. Всесоюзні рисисті змагання за спеціальною програмою (риссо під сїдлом) увїнчалися рекордами жеребця Накала (Ковиль – Нова Криниця) Лимарївського кїнного заводу під керуванням Сергїя Мірошнікова – 2.06,9; 3.13,4.

На сьогоднїшній день Київський іподром займає площу в 38,5 га, головний корпус з трибуною на 3500 посадочних мїсць, де розміщена служба суддївської колегїї. Має три дорїжки: основна – призова дорїжка 1600х30 м з ґрунтовим покриттям по структурї близьким до чорнозему, друга – скакова 1800х25 м, по внутрїшньому периметру зелене покриття, по зовнїшньому пїщане і третя граншлакова, всепогодна дорїжка, має покриття доменного граншлаку товщиною 15-18 см, розміри 1477х20 м. В центрі бігового

круга обладнано конкурне поле і два майданчика для виїздки спортивних коней.

На іподромі є 9 капітальних стаєнь на 40 денників кожна. Біля стаєнь для кожного тренвідділення знаходяться левади для вигулу коней, а також господарські прибудови. Також є «літня» стайня на 50 конемісць, ветеринарний лазарет, зерносклад, автогараж, адміністративна будівля, гуртожиток на 100 місць. Пропускна спроможність іподрому близько 400 голів за рік.

Серед видатних коней, які випробовувались на Київському іподромі, слід назвати наступних. В орловській рисистій породі перша кобила класу 2.05 – Вдумчивая 2.04,9Р, Фортуна 2.04,7 – переможець призу «Барса» в Києві та Москві, Вольфрам 2.02,1Р, перший «безхвилинний» орловський рисак за час існування породи – Іппік 1.59,7Р (він же абсолютний рекордист на дист. 2400 м – 3.02,5), всесоюзний рекордист 3-х років Переполох 2.05,7, також перший рисак в породі 3-х річного віку, який увійшов у клас 2.05 – Кулон – 2.05. Серед російської рисистої породи діти Ольгіна Бродяга Я 1.57,6(Р) і Очаков 1.59,1; 3.05,7 та інші.

Першим конем, який розміняв жвавість 2.05 на Київському іподромі був сірий жеребець Гопак 1969 р.н. (Перепел – Гігантская) – 2.03,9Р (1974р.) Хреновського кінного заводу в руках талановитого майстра-наїзника Ю.Є. Привалова. Він виграв приз «Барса» і «Дербі».

Темно-сіра кобила Вдумчивая 2.04,9Р (Успех – Вербя) Хреновського к-з в руках С.М. Кобзєва становиться рекордисткою для жеребців та кобил 4-х річного віку.

В 200-річний ювілей орловської породи і Хреновського к-з, вихованець цього господарства – Переполох в руках м-н Ю.Є. Привалова встановлює нові Всесоюзні рекорди для коней орловської та російської рисистих порід 3-х років – 2.05,7. Лише через 29 років він був побитий запорізьким жеребцем Кулоном 2.05 (Уклон – Калька) в руках м-н В.О. Кукліна.

Високі вимоги для покращення жвавості у 80-х роках минулого століття обумовили необхідність отримання селекціонерами більш доповненої інформації про їх жвавість. Жвавісний потенціал найкраще виявлявся при бігу на свідоцтво жвавості.

В 1986 році сірий жеребець Іппік (Персід – Іфігенія) 1980 р.н. Алтайського кінного заводу в руках м-н В.Г. Незнанова показав жвавість 1.59,7Р та 3.02,5Р і став першим орловським рисаком

жвавніше 2-х хвилин на дистанцію 1600 і 2400 м відповідно. Побив рекорд Улова 3.09 (Ловчий – Удачная), який протримався 47 років.

Прилиття крові чистокровної верхової породи до орловської рисистої виправдалось класністю дітей Вибора та ін.

В 1989 р. 4-х річна орловська кобила Квінта (Вибор – Крепель) Московського кінного заводу, під керуванням наїзника 1-ї категорії О.К. Русінова випробовуючись на свідоцтво жвавості з піддужними на дистанцію 2400м показала жвавість 3.10,3Р, встановив тим самим 3 Всесоюзні рекорди і 3 рекорди іподрому. На дистанцію 3200м на свідоцтво жвавості Квінта показала жвавість 4.21,5Р, встановила 3 Всесоюзних рекорди і 6 рекордів іподрому. Квінта стала четвертою кобилою в історії орловського кіннозаводства, яка увійшла до класу 2.05 і жвавніше слідом за Вдумчивою 2.04,9, Баффіною 2.03,7Р, Канітелью 2.02,2Р.

В сезонах 1989, 1990 рр. приголомшили жвавістю 2-х річки – рідні сестри Лонжа 1987 р.н. і Лужайка 1988 р.н. від Жакопа і Лапки, кінний завод АТ «Павлівське» під керуванням С.О.Соснової.

Лонжа 2-х років покращила рекорд Пляски 2.16,6 (Сєвер – Пасека) Дібрівського кінного заводу 35-річної давнини. Рекорд Лонжі – 2.16,2.

Лужайка перевершила рекорд сестри і довела його до 2.15, який став також рекордом і для жеребців орловської породи.

На сьогоднішній день С.О. Соснова майстер-наїзник – перша жінка на Київському іподромі, яка має це звання.

Продовжуючи тему кращих орловських коней, слід відмітити сірого красеня Поступка 2.06,7 (Причал – Порфіра), Дібрівського кінного заводу. За всю бігову кар'єру він виграв 54 традиційних приза, в тому числі приз «Піона» у Москві. Він був визнаний чемпіоном породи, маючи характерний «дібрівський тип» орловського рисака. Поступок – «тричі вінчаний»: він виграв Великий трирічний орловський і приз «Барса» під керуванням І.М. Горового, а також приз «Піона» в руках О.М.Скворцова.

Рекордистка країн СНД, гніда орловська Щука 2.05,8; 3.18,0 від Приказа і Феби, Лозівського кінного заводу, випробовувалась в руках майстра-наїзника О.О.Катаєва. Маючи лякливий характер, вона повністю не розкрила свій потенціал. Виграла Великий трирічний орловський приз. В призу «Барса» залишилась другою із своєю рекордною жвавістю. За заслуги на біговій доріжці, як іподромного бійця, сьогодні традиційний приз носить її ім'я.

Імператор 2.02,5 (Приказ – Іва) – видатний орловець Київського іподрому, «тричі вінчаний». Виправдовуючи свою кличку, майже всю свою бігову кар'єру він тримав лідерські позиції. Імператор встановив рекорд призу «Барса» 2.05,2, не побитий до цього часу. Вигравав приз «Піона» тричі. Випробовувався в руках видатного Майстра Л.В.Карпинського. Після його смерті, у старшому віці був переданий м-н М.І.Севастьянову. На сьогоднішній день використовується як жеребець-плідник у Росії. Від нього вже отримали рекордистів (Белізна 3.14,1 (3-х років); 2.02,4; 3.11,1 (4-х років), Гільза 2.02,6 (4-х років) та ін.).

Раунд 2.01,2 (7-ми років); 3.17,0 (3-х років), (Уклон – Реакція), народжений в Запорізькому кінному заводі. Рекордист України. Бігову кар'єру розпочав у Києві, встановив рекорд у трирічному віці, був кращим серед ровесників. У чотири роки був проданий в Москву, де не показав результату. В 5 років знесилений повернувся на Київський іподром, де в руках майстра-наїзника В.О.Кукліна проходив «реабілітацію» майже рік. В 2010-2011 роках виграв всі призи для коней орловської породи старшого віку, а також відкритий приз «Еліти» з рекордом України – 2.01,2. Проданий в Росію.

Однією із останніх орловських «зірок» Київського іподрому стала Спортивная 2.05,3 (Опер – Сахароза), народжена у Ю.П.Милованової. Сіра красуня стала рекордисткою 3-х років – 3.17,6 (2400 м). Але основна її заслуга припала на чотирирічний вік. Вона виграла всі призи для орловських коней для цього віку, в тому числі приз «Барса». У відкритому призі «Гільдейця» зайняла 2 місце зі жвавистю 2.05,3 – рекорд України. Вона випробовувалась в руках О.Г.Школіна.

Серед коней російської рисистої породи і її помісей видатними іподромними бійцями були: Нейлон, Аріель, Лоск, Бродяга Я, Очаков та ін.

Темно-гнідий жеребець Нейлон 2.05,2; 3.15,8; 4.28 (Лоу Гановер – Наївная) 1970 р.н., Єланського кінного заводу, був рекордистом іподрому. Виграв 17 традиційних призів, в т.ч. двічі приз «Еліта». Випробовувався в руках майстра-наїзника С.П.Дорошенко.

4 серпня 1983 року на Київському іподромі вперше за історію вітчизняного кіннозаводства результат жвавіше двох хвилин – 1.59,5 показала чотирирічна кобила Аріель. В їзді на свідоцтво жвавості вона встановила відразу три Всесоюзні рекорди і чотири –

іподрому. До неї тільки 8 жеребців старшого віку, окремо на час переступили двохвилинний рубіж: Жест 1.59,6; Властний 1.58,7; Колчедан 1.58,8; Павлін 1.58,8; Колос 1.59,0; Заботливий 1.59,0 і Отелло 1.59,4. Аріель встановила рекорди в руках майстра-наїзника Ю.Є.Привалова.

Найкращими іподромними бійцями на Київському іподромі по праву можна назвати дітей Ольгіна: «короля доріжок» Лоска 1975 р.н., невтомного іподромного бійця Бродягу Я 1976 р.н., маленького «кріпиша» Очакова 1985 р.н. Всі вони народжені в Псковському кінному заводі.

Гнідий Лоск 2.02,5 (від Лаврової) виграв 20 традиційних призів. У тому числі Великий зимовий, «Дербі», а також «Гільдейця» і «Дербі» у Москві. На його рахунку міжнародний приз «Москва – Берлін – Будапешт». Лоск був сильним і витривалим іподромним бійцем. За тиждень до київського «Дербі», він попав ногою у вилку колеса і сильно травмувався. Всі вважали, що його бігова кар'єра завершена, проте він легко виграв 2 гіта «Дербі» і залишив суперників у битому полі. У призу «Еліти» 1982 року була сама пам'ятна перемога Лоска, де він, даючи величезну фору суперникам, неймовірним фінішним кидком виграє пів голови на перетині фінішного стовпа.

Найжвавішим серед найжвавіших на Київському іподромі донині є красень Бродяга Я (Ольгін – Бурбетта). Він тим самим встановив абсолютний рекорд іподрому – 1.57,8(Р). За 9 років бігової кар'єри він виступив 109 разів, мав 47 перемог, 20 разів був другим і 9 третім, в тому числі отримав перемогу у 21-му традиційному призу. Виграв міжнародний приз міста-Героя Москви. Десять разів оновлював рекорди іподрому. Встановив Всесоюзний рекорд на дист. 2400 м – 3.06,6. Виграв приз «Дербі», по три рази приз «Еліта» і Верховної Ради УССР. Він вважався одним із найулюбленіших чемпіонів у глядачів.

Абсолютним рекордистом Київського іподрому на всі дистанції в призах: 1600 м – 1.59,1; 2400 м – 3.05,7; 3200 м – 4.13,9 є Очаков – гнідий російський рисистий жеребець від Ольгіна і Чернокорки. Одним із пам'ятних виступів був приз «Дербі»-89. Він зробив три «без хвилинні» чверті – 29,5-29-29,5 і виграв його зі жвавістю 2.01,8. Очаков виграв 19 традиційних і міжнародних призів, в тому числі три «Еліти». Він був жвавіше 2.05 в призу 28 раз і 1 раз – жвавіше 2-х хвилин. Така стабільність жвавих виступів вдавалась лише видатному Сорренто.

Всі три видатних коня випробовувались в руках Великого Майстра Льва Володимировича Карпинського.

За час незалежності України можна виділити двох коней, які подолали рубіж двох хвилин. Це дібрівський Вертеп і запорізький Порядок.

Вертеп 1.59,8 (Пересвіт – Венгрія) 2002 р.н. У «любителів» кінного спорту він мав кличку «рыжий ужас». В нього був норавливий характер. Він погано приймав старт і даючи неймовірну фору у 100-200 м учасникам заїздів, з легкістю їх обходив на фініші. У шести-семи річному віці він був на піку слави і виграв всі призи в яких брав участь. Також він виграв приз «Дербі» і 2 рази ставав переможцем призу «Еліта». Він випробовувався в руках майстра-наїзника О.М. Скворцова.

Гнідий Порядок 1.59,3 (Джилл'с Краун – Пасія) 2007 р.н., на якому беззмінно виступав майстер-наїзник Е.М. Ковальський. Виграв 18,5 традиційних призів, в тому числі по 2 призи «Дербі» і «Еліта» в Києві та Одесі. Найкращу жвавість він показав на доріжці Одеського іподрому, проте рекорд України на 2400 м – 3.03,8 був зафіксований у Києві. Порядок хоч і був малого зросту, але мав дуже продуктивний хід і видатні бійцівські якості.

«Зіркою» іподрому можна назвати рекордистку на всі дистанції, дібрівську Калугу 2.01,6; 3.08,2; 4.16,2; 6.41,3 (Географ – Карменсіта) 2006 р.н. Вона виграла 6 традиційних призів. Рекордні жвавості для кобил показувала будучи другою чи третьою за жеребцями. Була прекрасною рослою і костистою кобилою. Рекорди на ній встановлювали О.М. Скворцов і Л.С. Хлопцева.

Це далеко не весь список видатних коней. За весь час на іподромі було випробувано більше 20 тисяч рисаків і у кожного була своя унікальна історія. Хоча рекордистів було небагато, але вищеназвані запам'яталися найбільше, бо мали свою безмежну унікальність.

В історію Київського іподрому увійшов не один десяток спеціалістів, майстрів своєї справи, знавців та любителів коней.

«Біля керма» підприємства стояли директори Є. Карбовський, Г. Ажажа, К. Гонсіоровський, Т. Захаренко, О. Нечипоренко, М. Водолазський, М. Синяєв, І. Колбасинський, В. Журавльов, В. Бєрьозов, Ю. Терехов, П. Бабутін, Є. Кади́ров, В. Підпригора, Я. Максимчук, О. Шинкаренко та ін.

Виробничою частиною керували І. Лагутенко, В. Волянський, О. Дем'яновський, Ю. Прядко, В. Клок, Т. Данько, А. Буренко.

Спеціалісти-зоотехніки: В. Марущак, В. Беляєва, Г. Мануйленко, Л. Безугла, І. Батрак, А. Братчик, Л. Синявський, Ю. Бебешин, І. Присяжнюк, В. Шаповал, Р. Заріцький, А. Тарадайко, О. Мовчанець, П. Сігнаєвський та ін.

Майстрами-наїзниками, бригадирами тренвідділень за весь час були М. Стасенко, Г. Ажажа, В. Бабутін, П. Бабутін, О. Пальоха, С. Дорошенко, Ю. Привалов, Л. Карпинський, В. Незнанов, А. Привольнєв, В. Калінін, Б. Калінін, М. Гусельников, А. Журавель, С. Соснова, М. Пучка, М. Севастьянов, В. Куклін, В. Ровда, В. Оладов, І. Палкін, В. Самороковський, О. Русінов, О. Скворцов, Ю. Об'єдков, О. Катаєв, А. Лисак, С. Немков, В. Букреев та ін.

Наїзники-любителі, а також коневласники В. Кушталь, П. Міцкевич, О. Бондар, А. Цепелева, М. Ватутін, О. Гавриленко.

Дуже багато пройшло через «іподромний круг» спеціалістів-наїзників та коневодів. Це далеко не весь список, їх так багато, що дана стаття, на жаль всіх не охопить: Н. Проколієнко, В. Строев, Г. Колесник, В. Сорокін, О. Арістов, В. Гавриленко, І. Загайський, І. Козаченко, Т. Багно, М. Данилов, М. Буділов, О. Костєв, С. Бойко, С. Татарінов, В. Сербін, С. Кобзєв, І. Дегтярьов, О. Данько, А. Кулигін, О. Фукса, В. Шучєв, П. Морозов, В. Шевченко, Н. Журавель, І. Горовой, Є. Шиков, Б. Кривцов, С. Зорін, О. Пітелін, В. Шамшурін, О. Урожок, А. Ставицький, Я. Траутман, О. Дорофєєв, І. Сапронов, О. Школін, Є. Ковальський, І. Ануфрієнко, Ол-др Мовчанець, Є. Яковенко, М. Сердюк, А. Клименко, Є. Ярош, Л. Хлопцева, Олександри Харитонові (батько і син), В. Щебєдько, І. Калініченко, О. Пучка, Т. Русінова, О. Ставицький.

Коневоди: М. Угнівенко, Г. Скрипнікова, М. Гасло, А. Севастьянова, К. Катаєва, Н. Журавель, Л. Школіна, Б. Василькін, О. Зайка, В. Мальцев, О. Ковальчук, А. Маринюк, З. Токаєва, Г. Об'єдкова, А. Кочубей, Л. Марковська...

Ковалі – В. Сафроненко, Г. Гасло, П. Сігнаєвський, а також господарська частина – В. Оленко, Г. Федорчук, О. Лозинський. Ветеринарний лазарет – О. Шепель, І. Кушнірьов, О. Марущак, Г. Недосєкін, О. Калюжний, Є. Черняков, О. Копилаш, К. Годоровський, П. Буркацький та ін. Сьогодні вет. частина включає головного лікаря – В. Геруна, а також В. Татуревича, О. Кобзар і Л. Леонтєву.

В суддівській колегії працювали І. Бабутін, В. Беляєва, В. Волянський, Т. Данько, В. Клок, Є. Черняков, Ф. Сахно, Л. Синявський, Є. Лєднов, Л. Станішевська, О. Фукса та ін. На

сьогоднішній день вона включає головного суддю А.В. Буренко, суддів – І.І. Глушака і Є.Б. Шикова.

На даний час в адміністрації працюють директор О.А. Шинкаренко, замісник директора А.В. Діденко, начальник виробничого відділу А.В. Буренко, О.В. Мовчанець, П.Ю. Сігнаєвський; головний бухгалтер Н.Г. Зінчук, О.О. Волошина, Г.М. Капітон, Л.О. Синельник; Є.О. Русінова, В.В. Панченко, А.К. Сугумбаєв, Т.В. Грачова, А.А. Клименко та ін.

Київський іподром, не дивлячись на всі труднощі, працює цілорічно і випробовує рисаків понад 25 коневласників. Кожен рік відбуваються святкування Дня Києва і проводяться великі програми у день розіграшу призів «Барса» і «Дербі». З 2014 року на іподромі відбуваються забіги собак порід грейхаунд, уіппет і російський псовий хорт. В рік відзначання 145-річчя іподрому була відкрита станція метро «Іподром».

Список літератури

1. Киевскому ипподрому 145 лет; под ред. А.В. Буренко. – К., 2012. – 162 с.
2. Київський іподром, 1867-2007: [альманах]. Авт.-упоряд. Л.М. Леонтьева. – К.: Атмосфера, 2008. – 496 с.
3. Клок В.Н. Короли беговых дорожек/ В.Н. Клок. – К., 1996. – 136 с.
4. Клок В.Н. 125 лет Киевскому ипподрому / В.Н. Клок.– К., 1992. – 124 с

В статье описана история Киевского ипподрома от Императорского указа 1867 года, который считается годом основания предприятия, до нынешнего времени. Изложены основные события, которые сыграли важную роль для ипподрома. Отмечены самые известные рысаки-рекордисты, а также известные мастера с тренинга рысаков.

Ипподром, беговой круг, традиционные призы, резвость, рекордист, орловский рысак, русский рысак.

In the article history of Kievan ippodroma is described from the Emperor's decree 1867 years, which is considered the year of foundation of enterprise, to present time. Basic events which played an important role for ippodroma are expounded. The known trotters-

champions, and also the known masters, are marked from training of trotters.

Ippodrom, running circle, traditional prizes, playfulness, champion, orlovskiy trotter, Russian trotter.

УДК 636.1.082

ЛЬВІВСЬКИЙ ІПОДРОМ: ЙОГО МИНУЛЕ І СУЧАСНЕ БУТТЯ

М.В. Стець, директор

І.Б. Світлак, начальник виробничого відділу

ПрАТ «Львівський іпподром»

Л.М. Зламанюк, кандидат сільськогосподарських наук

***Національний університет біоресурсів і природокористування
України***

Викладена історична довідка про заснування та діяльність Львівського іпподрому, його сучасну матеріально-технічну базу, умови для випробування верхових коней, рекорди і рекордисти чистокровних коней.

Іпподром, скакова, бігова і робоча доріжки, спец-приміщення, призова робото здатність, порода.

Як і дати багатьох історичних фактів, які послужили фундаментом для формування перлини Галичини по імені Львів, час зародження кінних змагань на його просторах втрачається в десь імлі століть. Адже протягом багатьох тисячоліть людина і кінь жили в нерозривному союзі мирного життя і на полях битв, на важкому орному полі і в тихі години дозвілля,.

Про те документально підтверджено факт існування на міських околицях поблизу Яновської застави (Краківське напрямом) спеціально відведеного поля для проведення кінних змагань вже в 1843 році. Однак незабаром скачки на іпподромі перервалися у зв'язку з революційними подіями 1848 року, коли Львів поповнив ряди повсталих європейських міст, борючись за свою свободу і незалежність. Перерва розтягнувся на довгих дев'ять років, і поновилися кінні випробування вже в місті, що стало столицею Королівства Галичини і Лодомерії, лише в 1857 році.